

A közösségi média alkalmazási lehetőségei a zenei befogadóvá nevelés során

A Z generáció tagjai lassan mind középiskolások lesznek, az Alfa generáció tagjainak egy része is már iskolába jár, így – bár folyamatos változás övezi az online felületeket – az ő fogyasztási szokásaikról már van némi fogalmunk, melyre alapozhatjuk új ötleteinket. Körmendy Zsolt (2015) szerint „Ahhoz, hogy a befogadóvá nevelés, illetve a zeneközvetítés tevékenységét a célcsoportok befogadói képességeihez, magatartásához és szokásaihoz hangolhassuk, ismernünk kell azokat.” (Körmendy, 2015, 61)

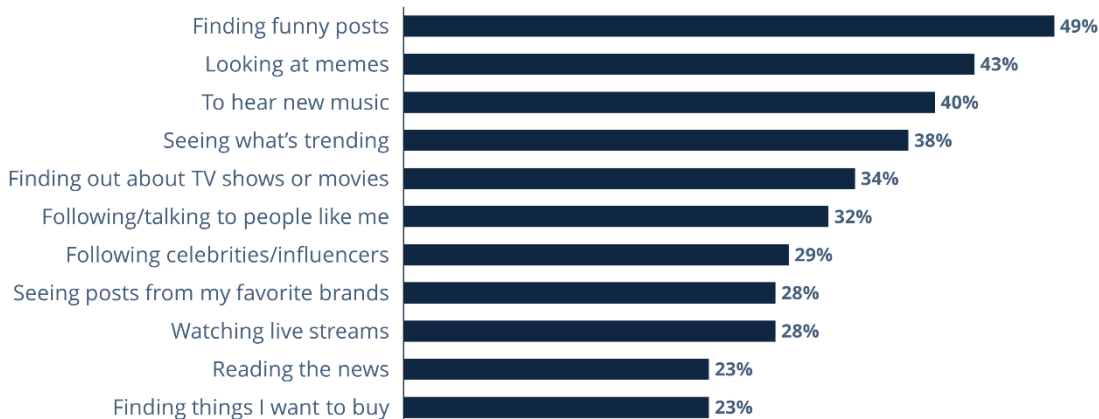
McCrandle (2024) meghatározása szerint a következő, azaz a Béta generáció tagjait a jövő évtől várhatjuk, azaz a 2025 és 2039 között születettek fognak a generációs csoportba tartozni. Predikciója szerint a csoport 2035-re a világ népességének 16%-át fogja kitenni (McCrandle, 2024). A további generációkat nagyjából 15 éves váltásban határozza meg, ám a történelem kiszámíthatatlansága miatt ennyire messzi távlatokba tekinteni egyelőre felesleges. McCrandle (2024) is fontosnak tartja leszögezni, hogy „az általunk megélt idők, technológiák és társadalmi események mindannyiunkat formálnak, de meghatározóbbak azok számára, akik formálódó éveikben élik át ezeket.” (McCrandle, 2024, <https://mccrandle.com.au/article/generation-beta-defined/>) Viszonylag nagy bizonyossággal megjósolható azonban, hogy a Béta generáció egy technológiailag integrált, kíváncsi generáció lesz, amely értékeli a sokszínűséget, a különbözőségeket és a változásokat (McCrandle, 2024).

A közösségi média használata korunkban

Nadine Koutsou-Wehling (2024) cikkében az eCommerceDB 2022-es felmérése alapján az Alfa generáció 12 és 15 év közötti tagjai a közösségi média felületeket a vicces bejegyzések és a meme-ek nézegetése után harmadik leggyakrabban új zenék felfedezésére használják. A felmérés a 13 és 15 év közötti fiatalokat egy heti távlatban kérdezte az általuk látogatott közösségi oldalakról. Az

eredmények értelmében az Alfa generációs válaszadók 74%-a használja az Instagramot, míg 70%-a a TikTOKot. a Facebook pedig 62%-kal a harmadik helyen áll (Koutsou-Wehling, 2024). (1. ábra)

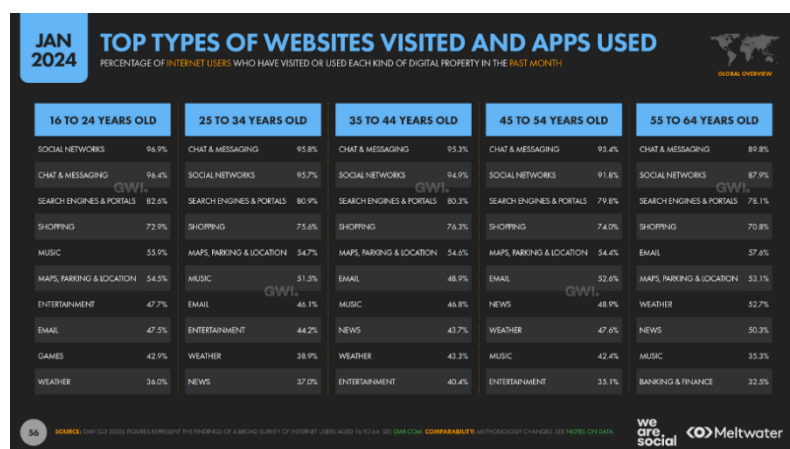
TOP REASONS GEN ALPHA USERS CITE FOR ENGAGING WITH SOCIAL MEDIA, 2022

Notes: "What are your main reasons for using social media?"; GWI Kids survey in 16 markets. Base: n= 9,908 respondents aged 12-15 who identify as social media users.
Sources: GWI.

ECDB

1. ábra: A 12-15 év közötti korosztály válaszai arra a kérdésre, hogy mire használják a közösségi média felületeit (forrás: <https://ecommercedb.com/insights/gen-alpha-age-range-meaning-what-marketers-need-to-know-about-the-new-consumer/4747>)

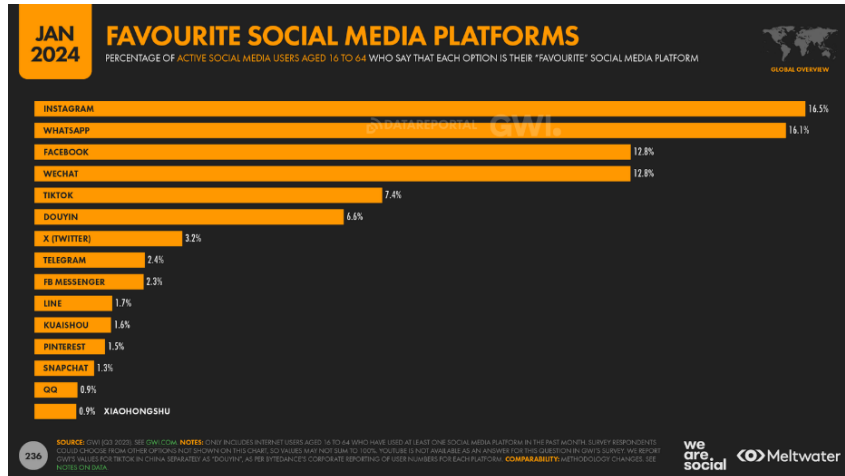

2. ábra: 2024 korosztályok szerinti leglátogatottabb weblap típusai (forrás: <https://datareportal.com/reports/digital-2024-global-overview-report>)

Egy, a DataReportal oldalán található 2024-es közösségi média használatról szóló elemzés alapján globálisan a 16 és 24 év közötti korosztály leggyakrabban látogatott oldalai a közösségi média platformok, a zenei tartalmakkal szolgáló felületek pedig az ötödik helyen állnak. A feltüntetett korosztályok között így

ők használják legtöbbször a zenei mivoltot (DataReportal, 2024). (2. ábra) Ugyanakkor a fiatalabb

generációkról szóló adatok sok esetben megtévesztőek lehetnek, mivel egy-egy platform betöltött életkorhoz köti a regisztráció lehetőségét, így a Facebookon, Instagramon, TikTokon és a Snapchaten is 13 év alattiak hivatalosan nem tűnhetnének fel, az életkor ellenőrzése azonban könnyen kijátszható, gyakorlatilag a lelkiismeretünkre van bízva.

16 és 64 év közötti csoportot tekintve az említett elemzés szerint a globális internethasználók között legnépszerűbb közösségi média platform az Instagram (DataReportal, 2024). (3. ábra) Ezen adatok alapján feltételezhető, hogy az

3. ábra: 2024 legnépszerűbb közösségi média oldalai a 16 és 64 közötti korosztály körében (forrás: <https://datareportal.com/reports/digital-2024-global-overview-report>)

Instagram egy potenciálisan használható platform lehet a

generációk összekapcsolására, hiszen a tanulók és a tanárok is beleesnek az említett korosztályba.

A fiatalabb korosztály közösségi média jelenléte

Számos olyan közösségi média oldal és alkalmazás létezik, amelyet az emberek csevegésre, megjegyzések írására, képek megosztására és barátaikkal való kapcsolattartásra vagy akár játékokra használnak. A szülők és a nevelők véleménye is eltérő azon kérdés tekintetében, hogy milyen életkorban állnak készen a gyermekek saját közösségi média fiókok létrehozására. A középiskolás korosztályra már valószínűleg egyre nagyobb nyomás nehezedik, hogy online is kapcsolatban maradjanak barátaikkal, ám a közösségi média világa nem veszélytelen. Mivel bárki közzé tehet és megoszthat különböző tartalmakat - videókat, képeket, ötleteket, tanácsokat, véleményeket - a közösségi médiában, szembe kerülhetnek nem megfelelő tartalmakkal, viselkedés mintákkal, melyre fel kell készíteni őket. Ezen kívül, mivel az internet egyfajta arctalanságot is nyújt, előfordulhat, hogy olyasmit mondanak vagy tesznek, amit offline, a való életben kevésbé tennének meg, beleértve a túlzott megosztást is. Ez az arcnélküliség azt is eredményezi, hogy könnyű hamis profilokat létrehozni, ami visszaélésekhez is vezethet. A tekintetben, hogy készen áll-e egy gyerek a közösségi média oldalak használatára hatással lehet az életkora, fejlődési szakasza és érettsége,

mely befolyásolhatja azt a képességét, hogy biztonságos és pozitív élményt szerezzen és megfelelő döntéseket hozzon (CEOP Education, 2024). Ezekre a megoldás nem a tiltás, hiszen az internet világa már teljes mértékben a mindennapok része, így inkább a veszélyek tisztázása és a problémás helyzetek megelőzése a megfelelő út.

Az említett, általánosan 13 év fölötti regisztrációs korhatár az adatvédelmi törvények miatt jött létre, mivel az online szolgáltatások nem gyűjthetik vagy tárolhatják 13 éven aluli gyermekek személyes adatait. Egy gyermek közösségi médiához való csatlakozásának mérlegelésekor a szülőnek mérlegelnie kell, hogy a gyerek jelenlegi szociális és érzelmi készségei és érettsége képessé teszi-e arra, hogy megbirkózzon a közösségi média használatának nyomásával, kockázataival, érzelmi hatásaival, kiszámíthatatlan természetével és felelősen tudja-e azt használni (CEOP Education, 2024).

Facebook

A Facebook felületét mindenképpen érdemes megemlítenünk, mint az egyik első globális közösségi média platform. Mintegy 20 éves fennállásának és persze egyszerű kezelhetőségének köszönhetően a legtöbb korosztály képviselteti magát az oldalon személyes profillal. A Facebook tanulási színtérként való használatával kapcsolatban is megoszlanak a vélemények, ám Kárpáti (2012) a közösségi média oktatásban való megjelenéséről írt tanulmányában rávilágít, hogy a Facebook tanulás céljából való használata az online tér mellett a való életben is erősítheti a közösségi életet, illetve olyan digitális taneszköznek tekinthető, mellyel tanulók aktív részvételét és motivációját növelhetik, így az informális tanulás egyik fontos eszköze lehet (Kárpáti, 2012).

A 2012-es tanulmány említést tesz a lehetőségek között külön tanári profil létrehozásáról, különböző zárt vagy nyitott csoportok létrehozására egy-egy osztály számára, ahol fontos információkat oszthatnak meg egymással a tantárgy vagy egy-egy projekt kapcsán (Kárpáti, 2012). Nem feltétlenül osztályközösségek, de közös érdeklődési kör, szakma, hobbi témakörében számos csoport létezik, ahol megoszthatunk egymással szakmai tanácsokat, tapasztalatokat, közelgő eseményeket, képek, videókat és meme-eket. Azonban a 13-17 év közötti korosztály a Facebook felhasználóinkat csupán mintegy 2,9%-át teszi ki (Herd.digital, 2024), így ez a felület a fiatalabb korosztály megszólítására nem a legmegfelelőbb.

TikTok

A rövid zenés videók megosztására használt egyik népszerű platform a TikTok, melynek tartalmi egyéb közösségi média platformokra is átszivárognak. Azonban a közösségi média használat körül felmerülő problémák tekintetében, mint a tartalmak ellenőrzése és a személyes és érzékeny adatok védelme, a TikTok a veszélyesebb és kevésbé biztonságos felületek közé tartozik, így jelen pillanatban még nem a legmegfelelőbb felület a fiatalabb korosztály számára.

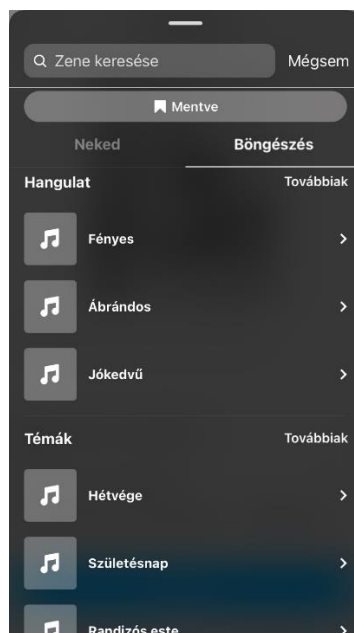
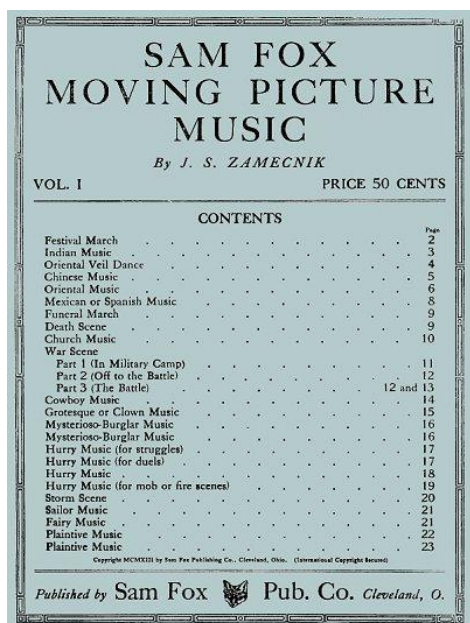
A TikTok adatgyűjtésével kapcsolatos félelmek több országban törvényi szabályozást is eredményeztek, így Indiában, Nepálban, Pakisztánban teljes betiltást eszközöltek. Ausztráliában, Új-Zélandon, Kanadában, Tajvanon, Belgiumban, Nagy-Britanniában, Dániában, Norvégiában, Hollandiában és az Egyesült Államokban a kormányzati dolgozók hivatali eszközeiken nem használhatják az alkalmazást, Franciaországban az összes államigazgatásban dolgozó számára tiltva van a platform, az EU döntéshozó szerveinek dolgozóinak még a saját eszközeiken történő használatot sem ajánlják. Az Egyesült Államok több éve felvetette és tárgyalja az app teljes betiltását (Papp, 2024). „A jogszabálytervezetet jegyző demokrata és republikánus képviselők amellet érveltek, hogy a TikTok a saját adatvédelmi irányelvei szerint arcképet, hangadatokat, helymeghatározási információkat tárolhat az app használóiról, és mivel a cég anyavállalata, a ByteDance kínai vállalatként köteles együttműködni a Kínai Kommunista Párttal, ezekhez a rendkívül érzékeny felhasználói adatokhoz könnyedén hozzáférhetnek az ellenséges hatóságok. Habár a ByteDance tagadta, hogy valaha adatokat küldött volna a kínai kormánynak, a hatályos kínai törvények értelmében erre tényleg bármikor kötelezhetik.” (Papp, 2024, <https://24.hu/kulfold/2024/04/07/tiktok-betiltas-egyesult-allamok-kina/>)

Instagram

Az Instagram - a korábban említett adatok alapján – az a közösségi média felület, melyet a 13 és 64 év közötti korosztály legnagyobb mértékben használ (DataReportal, 2024). A felület elsősorban a vizualításra épül, fotók és videók megosztására alkalmas. Megosztani kívánt videóinkhoz zenei könyvtárból választhatunk zenét, hasonlóan a korai néma filmek előadásához.

A huszadik század elején a filmek kíséretének összeállításához zenei kézikönyveket adtak ki, melyekben egy-egy jelenet, hangulat, szituáció esetén a muzikusok néhány alkalmazható zenei példából tudtak választani. Instagram zenei választéka hasonló módon működik. Az algoritmus ajánlásokat hoz létre számunkra, illetve az éppen népszerű dallamok közül is választhatunk és

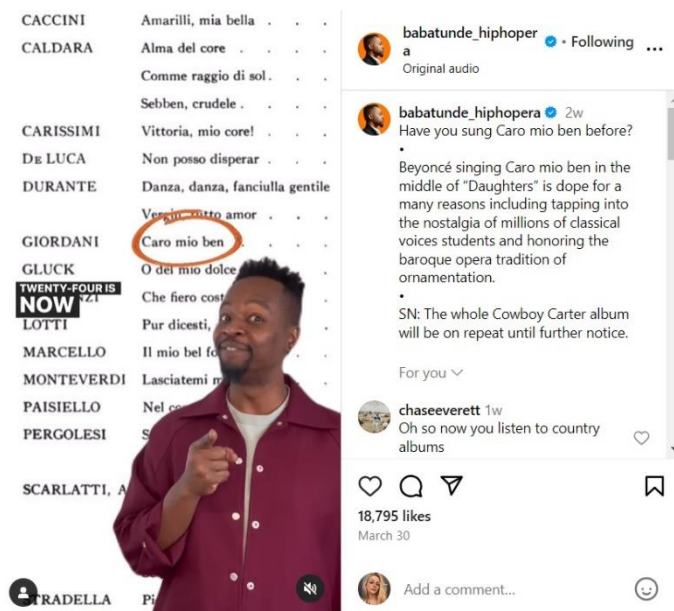
műfajként is böngészhetünk, de egy-egy hangulathoz, történethez, eseményhez kapcsolódóan is keresgélhetünk. A találatok között pedig sok esetben bukkannak fel klasszikus idézetek. (4. ábra)

4. ábra: Sam Fox Moving Picture Music zenei kézikönyv mozgófilmekhez, 1913 (forrás: <https://www.perfessorbill.com/covers/foxfolio.htm>) és zene keresése az Instagramon

Ijesztő témákhoz leggyakrabban használt klasszikus idézetként Bach: d-moll toccata és fűgája tűnhet fel, mely eredetileg nem kapcsolódott semmilyen ijesztő témához, de különböző filmekben kezdték ilyen kontextusban használni. A mű több horror filmben is szerepel orgonán vagy más hangszerelésben, ezek között az egyik első példa az 1931-es Dr. Jekyll és Mr. Hyde (Hall, 2021). Ehhez hasonlóan Rossini: Tell Vilmos nyitányát széles körben összekapcsolják a lovaglással és a cowboyokkal, majd akár a kápkodás, a sietség bemutatását is jelentheti. Ha valamilyen kielégítő, precíz, de akár teljesen felesleges tevékenységet végzünk, ami mégis jó móka valamiért, akkor Mozart Egy kis éji zenéje tökéletes választás. Természetesen a trendek jönnek-mennek és a populáris zene nagyobb százalékban képviselteti magát, ám véleményünk szerint a klasszikus zenei idézetek időtállóbbak, így a generációs különbségek sem jelentenek akkora problémát. Egy 2022-ben a brit Royal Philharmonic Orchestra megbízásából készült felmérés kimutatta, hogy az Egyesült Királyságban a gyerekek 87%-a találkozik zenekari zenével mindennapi életében, ám nagyobb valószínűséggel otthon, mint az iskolában, hiszen az első helyet elfoglaló filmzene után a következő legnépszerűbb módja a zenekari zene hallgatásának a YouTube-on és más közösségi média platformokon történik (Hall, 2022).

A közösségi média felületeken, így az Instagramon is a tartalomgyártók, az úgynevezett influenszerek vagy véleményvezérek jelenléte nagy hatással lehet a fogyasztókra. A tartalomgyártó személyisége meghatározó, közösségek kialakítására is alkalmas. Egy-egy közösségi média szereplő személyisége megragadhatja a fiatalok érdeklődését és befolyással is bírhat ízlésükre. A megjelenített tartalmak között szerepelhetnek ismeretterjesztő anyagok is, melyek érdekességekre világíthatnak rá. Ilyen lehet a korábban említett klasszikus zenei szemelvények eredetének ismertetése, zenetörténeti érdekességek felvázolása vagy a populáris zenében megjelenő idézeteikre való rávilágítás.

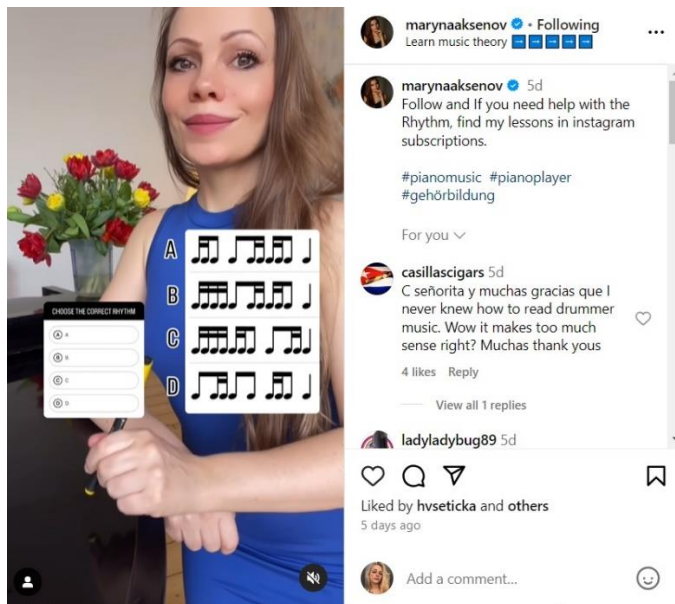
5. ábra: babatunde_hiphoper profilján a Beyoncé dalban szereplő áriáról mesél (forrás: <https://www.instagram.com/reel/C5JPDh1LDK3/>)

Az utóbbi időben ilyen meme-ként előkerülő rávilágítás történt Beyoncé Cowboy Carter című új albuma kapcsán. A Daughter című dalban az énekesnő az 1783-ban keletkezett Caro mio ben áriát idézi, mely így a laikusok számára is ismertté vált. (5. ábra) Hasonló módon Lady Gaga Bach Wohltemperiertes Klavier 1722-es I. kötetének b-moll fűgáját használta fel 2008-as Bad Romance című számához, az 1744-es II. kötet f-moll prelúdiumán pedig Jem They című 2004-es száma alapszik. Az ilyen, szórakoztató formában történő felismertetések is felkelthetik az

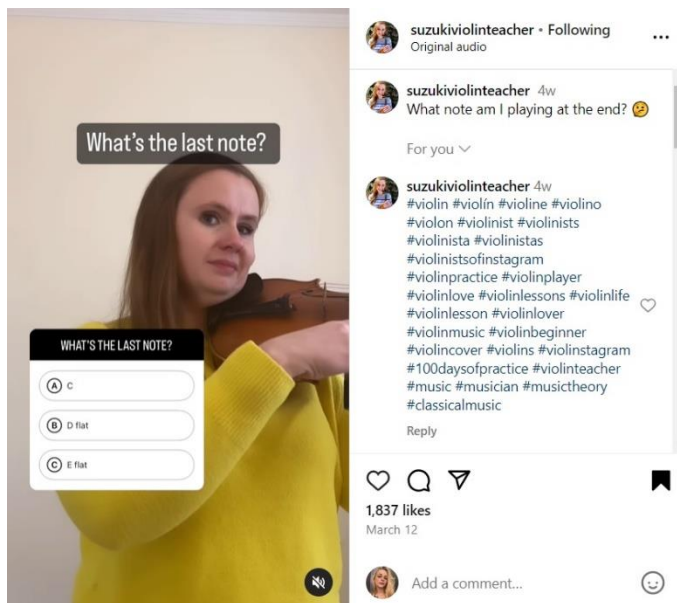
érdeklődést és segíthetik az eredeti művek befogadását.

Közösségi média felületekkel egyes zenei intézmények, zenekarok, koncerttermek is képviseltetik magukat, de zenészek és zenepedagógusok is megtalálhatóak a platformokon. A megjelenő tartalmak között a rövid videók olyan funkciókkal is rendelkeznek, melyek segíthetik a hallásfejlesztést. Ilyen lehetőségekkel hangközöket, hármashangzatokat, ritmus példákat gyakoroltathatunk. Több olyan profil található meg a platformon, akik ilyen jellegű tartalmakat készítenek. A funkciók között feleletválasztó lehetőségek is szerepelnek, így egy eltapsolt, lekopogott ritmust a megadott lehetőségek közül választhatunk ki. Hasonló módon egy lejátszott

akkord, funkciók vagy hangköz felismerésére is használható a funkció, akár több hangból álló sorozat egy-egy hangjának magasságára is rákérdezhetünk. A bejegyzéseknél a korábban említett címkézés, azaz a hashtag-ek segíthetnek a hasonló témában való böngészésben. (6. és 7. ábra)

6. ábra: Maryna Aksenov zongorista és zeneszerző profilja (forrás: https://www.instagram.com/reel/C5h_NuIsp9o)

7. ábra: Meghan Faw suzuki violin teacher nevű profilja (forrás: https://www.instagram.com/p/C4agJ_9A-IX/)

A korábban sokszor említett meme-ek, vicces virális tartalmak is előfordulnak a felületen, melyek könnyíthetik, oldottabbá tehetik a megismerést és felismerést, akár saját tartalmak létrehozására is ösztökélhet egyeseket. Szűts (2018) definíciója szerint „A viralitás az a folyamat, mely egy adott

információs egységnek (szövegnek, képnek, hangnak, videónak) a potenciális célközönség méretéhez képest maximális nyilvánosságot ad egy rövid időintervallumon keresztül, miközben a terjedést nagyszámú felhasználó saját döntése alapján, megosztásaival önkéntesen segít.” (Szűts, 2018, 232) A meme-k pedig „egy ötlet, idea, önmagában is értelmes gondolati egység, mely személytől személyig terjed a kultúra és az internetes kommunikációs csatornák közvetítésével.” (Szűts, 2018, 394)

A meme-ek általában rövid élettartamúak, hiszen legtöbb esetben aktualitásokon alapszanak, de sok esetben specifikus témákhoz, szubkultúrákhoz is kapcsolódhatnak (Szűts, 2018). Zenetörténeti, zeneirodalmi kontextusban vagy akár zeneelméleti vonatkozásban is előfordulnak ilyen jellegű tartalmak, sok esetben egy-egy zeneszerzőhöz vagy hangszerhez kapcsolódóan. Chopin rajongói vagy éppen a Wagnert nem kedvelők is találnak maguknak tartalmat gyártó profilokat, de a zongoristák vagy hegedűsök is felfedezhetnek olyan oldalakat, ahol a hivatásukra jellemző sajátságok, problémák, jellegzetességek kerülnek kifigurázásra. (8. és 9. ábra)

8. ábra: Richard Wagner nevével létrehozott profil egyik bejegyzése (forrás: <https://www.instagram.com/p/C42S3tToa-H/>)

91. ábra: bach2memes profil egyik bejegyzése (forrás: <https://www.instagram.com/p/C22krCKAO3d/>)

YouTube

Az online felületek között bár nem klasszikusan sorolható a közösségi média felületek közé a YouTube, mégis alkalmas közösségek létrehozására. Zenei és zeneoktatási intézmények, zenekarok is rendelkeznek YouTube csatornákkal, így élő vagy rögzített hangversenyeket is lehetőségünk van megnézni, illetve az oldal zenei streaming funkcióval is rendelkezik.

A legfiatalabb generáció a szülők beszámolóit szerint ezzel a felülettel találkozik leggyakrabban. A millenniál szülők szívesen választják ezt a felületet YouTube Kids nevű tartalomválasztója funkció miatt, így már egészen néhány éves kortól fogyasztóvá válhatnak a gyerekek (YPulse, 2023). Nem véletlen, hogy a YouTube eddigi legnagyobb nézettséget generáló videói között dolgozatomban írásakor az első egy gyermekeknek szánt dal, a hét évvel ezelőtt feltöltött Baby Shark 14 milliárdos nézettséggel, sőt a tíz legnézettebb videó 50%-át gyermekeknek szóló tartalmak teszik ki (YouTube, 2024).

A YouTube, mint videómegosztó platform hosszabb és rövidebb tartalmak fogyasztására is alkalmas, így akár e-learning tartalmak feltöltésére is alkalmas lehet, de szórakoztató, ismeretterjesztő anyagok is megtalálhatóak rajta. A vizualitással kapcsolt klasszikus zenei befogadóvá nevelés természetesen nem újkeletű ötlet. Ha klasszikus zene és vizualitás által elősegített befogadásról beszélünk, Disney 1940-es Fantasia című animációs filmje eszünkbe

juthat. Walt Disney Leopold Stokowski és Deems Taylor közreműködésével az animáció által kívánta eljuttathatják a komolyzenét a nagyközönséghez (Kurtti, 2000). Véleményem szerint hasonló gondolatmenet alapján, a jelen korra adaptálva ez a YouTube felületén keresztül megvalósítható.

Természetesen léteznek ilyen jellegű tartalmak a videómegosztó portálon, azonban magyar nyelven csak kevés és ezek minőségükből adódóan nem feltétlenül alkalmasak a digitális világban felnövő generáció figyelmének felkeltésére és lekötésére. Ugyanakkor a megfelelő vizuális tartalommal rendelkező anyagok megfelelőek lehetnek a befogadóvá nevelésre. A YouTube felületén Learning Projektben fellelhető videótartalmak igencsak széles választékban megtalálhatóak (Szűts, 2020). „Az irodalomtól az atomfizikáig, a populáris kultúrától az antik műveltségig széles horizonton elérhető tananyagok. Ily módon gyakorlatilag a világ egyik legnagyobb, ingyenesen hozzáférhető oktatási célú multimédia-könyvtár jött létre” (Szűts, 2020, 124)

Az angol nyelvű animációs tartalmakat készítő Classics Explained csatorna tíz-húsz perces időtartam közötti videóit egy-egy klasszikus művet ismertetnek. A videóban szó esik a zeneszerzőről, a mű keletkezéséről, tartalmáról, szereplőiről, zeneelméleti, hangszerelési érdekességekről, utóéletéről, mindezt alapos szakmaisággal, de mégis humorosan és befogadhatóan átadva. A videók időtartamából adódóan természetesen nem teljes művek hangzanak el, ám a történetmesélés közben minden esetben a vonatkozó zenei részlet hallgató.

10. ábra: Animáció Mozart Varázsfuvolájáról. Papageno megtudja, milyen próbák várnak rá (forrás: https://www.youtube.com/watch?v=0G-_4p4rVlo)

A lehetőségek természetesen az online felületek és a közösségi média oldalak természetéből adódóan szinte végtelenek, a funkciók napról napra változnak és bővülnek, így folyamatos naprakészségre kell törekednünk. A zenei streaming szolgáltatások is alkalmasak böngészésre, ám ezek már a célzottabb, direkt keresésre alkalmasak.

Összegzés

A Z, Alfa és a következő Béta generáció tanulási mechanizmusai és információk feldolgozása a digitalizáció hatására teljes mértékben eltérnek a korábbi generációkétól. Az online felületek és közösségi média oldalak az életük és identitásuk részét képezik, az információforrások között is elsődleges számukra az internet. A grafikus megjelenítés, a képiség előtérbe helyeződése teljes paradigmaváltást hozott, mely alapvetően a gondolkodás, információfeldolgozás terén is megfigyelhető, de mindemellett a tanulási folyamatok terén is változást eredményezett, melyhez alkalmazkodnunk kell. A rövid mikrotartalmak ugyan a vizualításra építenek, de ezekhez kapcsolódó zenei trendek is megfigyelhetők, különböző hangulatokhoz, érzelmekhez, szituációkhoz kapcsolódóan, melyek között sok klasszikus zenei idézet is előfordul. Ezek felismertetésével, tudatosításával és felhasználásával a komolyzene is népszerűsíthetőbbé válhat és elősegíthető a befogadóvá nevelés.

Az oktatás utóbbi évtizedeiben megjelentek különböző digitális és online lehetőségek, melyek alkalmazhatóak, azonban a tanárok folyamatos ébersége és képzése nélkül a generációs különbségek egyre nehezebbé teszik a tanárok és diákok közötti kapcsolatot és egymás megértését. A felgyorsult technológiai fejlődés miatt a digitális módszertani elemek folyamatos frissítésre szorulnak annak érdekében, hogy a diákok mindennapi technológiai használatához tudjunk közelíteni, ebbe pedig fontos szerepet játszanak a social media platformok.

A közösségi médiában való jelenlét természetesen veszélyeket is rejt, ám ezek tisztázásával, a kérdéses helyzetekre való felkészítéssel és megfelelő edukációval és prevencióval útnak indítva a fiatalabb korosztályt, megelőzhetőek és felismerhetővé tehetőek a problémás eshetőségek. Jó minőségű és a korosztály számára ismerős tartalmakkal vagy tartalmi elemekkel egyszerűen és a generációhoz passzoló módon gyakoroltathatnánk ritmus-, hangköz-, hármashangzat-, funkciófelismerést, közvetíthetnénk zeneirodalmi műveket és zenetörténeti érdekességeket, segítve így az oktatást és a befogadóvá nevelést.

Szakirodalomjegyzék

CEOP Education (2024): Is your child ready for social media?.

<https://www.thinkuknow.co.uk/parents/articles/is-my-child-ready-for-social-media/>

Letöltés: 2024. 04. 14.

Datareportal (2024): Digital 2024: Global overview report.

<https://datareportal.com/reports/digital-2024-global-overview-report>

Letöltés: 2024. 04. 09.

Koutsou-Wehling, N. (2024): eCommerceDB. Gen Alpha: Age Range, Meaning – What Marketers Need To Know About The New Consumer.

<https://ecommercedb.com/insights/gen-alpha-age-range-meaning-what-marketers-need-to-know-about-the-new-consumer/4747>

Letöltés: 2024. 04. 10.

Hall, S. A. (2021): ClassicFM. Composers. Bach: What makes J.S. Bach's Toccata in D minor so terrifying? <https://www.classicfm.com/composers/bach/why-toccata-d-minor-so-terrifying/>

Letöltés: 2024. 04. 14.

Hall, S. A. (2022): ClassicFM. Discover music. Music education. Research says orchestral music is more popular on social media than in schools – one TikTok star explains why.

<https://www.classicfm.com/discover-music/music-education/cody-fry-tik-tok/>

Letöltés: 2024. 04.14.

Herd.digital (2024): Herd.digital. Digital Marketing News. Facebook Statistics You Need to Know in 2024. <https://herd.digital/blog/facebook-statistics-2022/>

Letöltés: 2024. 04. 14.

Kárpáti, A., Szálas, T., & Kuttner, Ádám. (2012): Közösségi média az oktatásban – Facebook-esettanulmányok. *Iskolakultúra*, **22. 10. sz.** 11–42.

Körmendy Zsolt (2015): *Koncertpedagógia, a befogadóvá nevelés alternatív útja*. Disszertáció. Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Neveléstudományi Doktori Iskolájának Neveléstudományi Programja, Budapest

https://www.parlando.hu/2021/2021-1/kormendy_zsolt-%20Koncertpedagogia.pdf

Kurtti, J. (rendező, 2000): *The Fantasia Legacy: The Concert Feature* (film). Buena Vista Home Entertainment

McCrindle Speakers (2024): *McCrindle Speakers: Speakers*.

<https://mccrindlespeakers.com/speakers/>

Letöltés: 2024. 03. 26.

McCrindle (2024): *Home / Articles / Generation Beta Defined*.

<https://mccrindle.com.au/article/generation-beta-defined/>

Letöltés: 2024. 04. 09.

Papp A. (2024): *24.hu. Karnyújtásnyira került a TikTok betiltása az Egyesült Államokban*.

<https://24.hu/kulfold/2024/04/07/tiktok-betiltas-egyedul-allamok-kina/>

Letöltés: 2024. 04. 14.

Szűts Z. (2018): *Online - Az internetes kommunikáció és média története, elmélete és jelenségei*.

Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest

Szűts Z. (2020): *A digitális pedagógia elmélete*. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN:

ISBN:9789634545859

Szűts Z. (2022): *A digitalizáció és különösen a social media a tanulási, tanítási, illetve a munka világában zajló folyamatokra gyakorolt hatása. Opus et Educatio, 9. 1.sz. 82-91.*

YouTube: *Most Viewed Videos of All Time*.

https://www.youtube.com/playlist?list=PLirAqAtl_h2r5g8xGajEwdXd3x1sZh8hC

Letöltés: 2024. 04. 14.

YPulse (2023): *YPulse. The Top 15 Social Media Platforms Gen Alpha Uses*.

<https://www.ypulse.com/article/2023/02/15/the-top-15-social-media-platforms-gen-alpha-uses/>

Letöltés: 2024. 04. 14.